UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Poesis Sacra Sive Vitae, Mortis, Et Resurrectionis Salvatoris Nostri Jesu Christi Historia

Hermanni, Joachim Heinrich von

Hildesii, 1743

VD18 10904743

7mò. Christi amarissima crucifixio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-68828

Visual Library

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO SEPTIMA.
S. MATTHÆUS. CAP. 27.

Et venerunt in locum, qui dicitur Golgotha, quod eſt Calvariæ locus. Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum; & cùm guſtâſſet, noluit bibere. Poſtquam autem crucifixerunt eum, diviſerunt veſtimenta ejus, ſortem mittentes: ut impleretur, quod dictum eſt per Prophetam dicentem: Diviſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noſter Jeſus Chriſtus, in montem Calvariæ ſive Golgotha luctuoſiſſimè eductus, ibidem inter duos famoſos latrones, ùt eorum anteſignanus, populi ſeductor ſceleratiſſimus, & perduellis, qui gentem contra Cæſarem excitâſſet, & ſe feciſſet regem, crucifigitur.

Hactenus exhibui præludia magna dolorum;
Iam verò majora fide, majora relatu
Attoniti ſpectate viri: ſpectate! tragœdus
Actor inaudito referam ſpectacula luctu:
Vaſta theatra patent; velamina mota trementi
Clariùs oſtendent, quid portet Golgotha, Mundo
Huc oculos, vigileſque pii convertite mentes
Chriſtiadæ; vos tangit opus: ſpectate fideli
Pectoris intuitu, laſſum ſub pondere Ieſum
Tot poſt angores ac tædia magna viarum,
Poſt varios luctus, in vertice montis adeſſe.
Crux humeris excuſſa ruit: fodit ocyùs aptam
Carnificum pars una ſcrobem, quæ poſtea ligni
Accipiat teneátque pedem; pars altera magnis
Viribus incumbit terebris, formátque, premendo
Et torquendo, vias clavorum: fune ſoluto,
Denudant alii Ieſum; ſolóque pudore

Vix bene contecto, corpus venerabile duris
Injiciunt trabibus. Quòd ſi, componere ſummis
Ima, mihi fas eſt; veluti pecus icta ſecuri,
Quam ſuperincumbens lanio, mucrone reſecto
Gutture, deglubit; ſic, ô triſtiſſime Ieſu!
Magnorum tibi turba furens atróxque latronum
Incumbit: trahit hic dextram, trahit ille ſiniſtram,
Hic caput, ille pedes: ſubjectæ corpus adaptant
Imponúntque cruci. Mater laſſata ſequendo
Sera venit; viridis palmæ ſub fronde reclinans,
Mox ſubſidit humi, mentem ſuperante dolore.
Sæpe piæ comites teneris amplexibus ægram
Tollere conantur; conſolaríque gementem;
Sed fruſtrà, raptæ dicunt ſolatia menti:
Muta jacet, virides ægris terit artubus herbas;
Humectátque pio lacrymarum gramina rivo.
Imponunt clavum dextræ; dat malleus ictum,
Multiplicátque; ſonus Matris defertur ad aures:
Hæc ad quemq; tremens, rumpi ſua viſcera ſenſit.
Læva dein brevior, quàm quæ pertingere poſſit
Ad loca clavorum; ſed fune ligata (dolorum
Triſte genꝰ!) trahitur, multúmq; retracta, foramen
Æquat, & incuſſum vehementi verbere clavum
Fixa cruci recipit, fibríſque trementibus horret.
O Superi! tardatis opem? diſpergite flammis
Furciferos; vel dente fero conſumite ſævi,
Qui ſub inacceſſis habitatis rupibus, urſi! (nem?
Hei mihi! quò labor? quem mens mea concipit ig-
Quid cinis exiguus ſtomachor? cùm mitior agno
Ora premas Ieſu, dilatans brachia, totum
Ut tibi perpetuis jungas amplexibus Orbem.
Taliter extenſis manibus, clavóque ligatis,
Reſtabat laniena pedum; quos, milite ſignum

Dante, lacertoſi calones fune trahebant.
Tandem diſtractâ genuum compagine, bina
Pleniùs æquabant terebrata foramina plantas
Curritur; obtuſos offert ſine cuſpide clavos
Lictor, & imponit pedibus, clavámque levans
Et relevando, feris transverberat ictibus amb
Abruptæ trepidant venæ; fluit unda ſoluti
Sanguinis; & nervi ſolitâ ſtatione revulſi
Multiplicant rigidum ſummâ feritate dolorem
Mater ad auditos ſonitus (quis poſſe negabit?)
Ut ſolet attritus Cœlorum fulmine, tota
Obriguit: triſtes matronæ (flebile viſu)
Circumſtant, agitántque ægram: ſibi reddita, ta
Surgit; & optatæ non eſt data copia mortis. (d
Intereà medii faſtigia Phœbus Olympi
Scandebat, ſummóque crucem ſub Sole levan
Tempus erat: vocat hinc furioſi robora vulgi
Lictor in auxilium; currunt; validíque lacer
Ocyùs injiciunt trabibus; modicúmque levat
Tergora lata cruci ſupponunt: altiùs actæ
Subſtituunt haſtas; ſtantémque, ferociùs antr
Injiciunt; & nè forſan commota vacillet
Pars immiſſa, ſcrobem ſaxis, palíſque tuent
Mens devota Deo rigidos perpende dolores,
Quos tuus erectâ patitur crucis arbore leſu
Quippe gravans pondus crucifixi corporis omn
Extendit nervos; detruſum robur in antrum
Vulnera dilatat; grandis concuſſio plagas
Concretas tabo renovat, capitíque coronam
Fortiùs illidit. Perpende, quòd anxia Mater,
Sub cruce multiplici gladio transfixa doloris,
Ingluviem cupidæ carò perſolverit Evæ.
Vix erat in montis dorſo crux fixa, quaterni

Conſpicienda plagis Mundi; tolluntur in altum
Affixi crucibus, trucium par ecce! latronum: Matt. 27.38.
Primus habet dextrum Domini latus; alter, Averni
Victima danda rogo, ſortitur latro ſiniſtrum.
Vah pudor! & nullis ſcelus excuſabile linguis!
Cum tenebris lux alma poli, cum crimine virtus,
Cum furiis pax ſacra ſoli, cum grandibus almi
Alma propago Dei fœdè reputatur iniquis!
Quid reputatur? eis poſtponitur, útque malorum
Exemplare nefas toti proponitur Orbi.
Omnibus in terris ſcelus hoc, omníque ſub ævo
Poſteritas damnabit! atrox Synagoga quid audes?
Quò properas cunctis Erebi digniſſima pœnis?
Emoveor! ſed quis poterit compeſcere motus,
Quos inſpirat amor? quis te, mea viſcera! Ieſu!
Huc attraxit? amor! quis te, pars optima Cæli!
Carne meâ veſtivit? amor! quis denique tantis
Vulneribus lacerum crucifixit? zelus amoris.
Ah! trahor ecſtatico raptu ſuper ardua montis
Sanguinei, tragicúmque meis, necis improbus au-
Haurio luminibus Chriſti patientis agonem! (thor,
Sum, cur iſta negem? ſum, pro me facta loquuntur,
Sum ſcelerum fabricator ego! manus iſta paravit,
Quâ pendes, mea Vita, trabem! mea dextera nu-
Fudit in obtuſos ferrum laxabile clavos. (per
In te, mi Ieſu! plecti mea crimina, ſerus
Aſpicio: vanos elati cordis honores,
Opprobrii caligo; famem prædivitis auri,
Maxima paupertas; fœdóſque libidinis ignes,
Aſſidui fletus; livoris turpe venenum,
Supplicium crudele; gulam penuria rerum,
Eſuriéſque frequens; furioſi pectoris æſtum,
Carnificina gravis; torporem mentis, amara
Anxie-

Anxietas mœrórque luunt Ter flebile fatum!
Currite pendentes oculorum in margine rivi,
Et Cedronis aquas, veſtris acceſſibus, extra
Anguſtas per agros Solymæos ducite ripas.
Vah piget! ah quis ſum! quando, quid, quanta pere
Crimina? peccavi! ſed * *avi*! vaga replicat echo, (g
Error agit mentes; ſurgent primordia culpæ
Primævæ: ſed vox ſtolidæ ſcelus inſonat *Eva*.
Error adhuc pergit; mihi propria culpa minatu
Eſtque ſub obtutu: repetit vox mimica: *Tu t*
Iam mera vera canit, noſtríſque doloribus Ech
Aſſonat; omnis enim terrarum noverit Orbis,
Noſtra fuit quod Adæ placitis incluſa voluntas:
Hinc ſua quemque gravant, non ſola piacula Pa
Accedunt patriis decumana Ceraunia culpis (trun
Accumulántque malum; ſocium me criminis eſſ
Convincor: quoties ingeſſi Pelion Oſſæ!
Et ſcelus impoſui ſceleri! cur vera negabo?
Perverſos animi motus, quibus inclyta virtus,
Ceu ratis ad Pelagi ſcopulos agitata, pudoris
Naufragium patitur, contritus corde repono
Sub Crucis altari; veteres hìc immolo ſenſus,
Nulla reſumpturus delectamenta: capillis
Inſpergo cineres; ſacci ſqualoribus oſſa
Veſtio; nec deerit dorſo ſua pœna flagellum
Frigida nectar erit; panis mihi mucidus eſca;
Strata dabunt paleæ, largo ſtagnantia fletu:
Siſtamus lacrymas! flabit vehementior Auſter
Vivit adhuc Ieſus; morti majora reſervo.
Ad metam vertor, cùm tanta tragœdia poſc
Plenius exponi: dictis advertite mentes.
Gens Hebræorum, Synagogáque tota, feroci
In-

* *intellig. Adam.*

Invidiæ crudele nefas ſub imagine recti,
Mendacique boni ſpecie, proponere Mundo
Nititur; hinc cauſam probroſæ mortis in altâ
Parte crucis ſcribi, multis ambagibus urget,
Annuitur votis: Præſes magnalia Regis
Hebræo, Græco, Latio ſermone legenda Luc. 23.38.
Inſcribit tabulæ; quis non cenſebit Olympi Joan.
Ductibus arcanis Prætorem vera locutum? 19.19.
Conſtat enim Jeſum (ſi carnis jura requiris)
Matthæo numerante gradus, de ſtemmate David
Progenitum, Regis titulos de jure mereri.
Diſplicuit diploma vafris; nam livor eorum Joan.
Ibat in opprobrium Domini: quid multa? Pilatum, 19.21.
Ut titulum mutet, perfrictâ fronte fatigant. (ſam
Error ineſt ſcriptis, crepitant, hunc corrige; cau-
Supplicii (ſiquidem commotis civibus urbis
Se regem Judæ fecit) diſtinctiùs adde.
Ille vetat fieri; quæ ſcripſi, ſcripta manebunt,
Ingeminat, populo commotâ bile verendus.
Hunc titulum, quoniam mons Golgotha proximus
Multa fuit multis occaſio facta, legendi. (urbi,
Interea miles, qui ſub crucis arbore Jeſum Joan.
Antè laborantem Solymis eduxerat, urget 19.23.
Partiri veſtes, tunicámque & pallia Chriſti:
Quisque capit partem; ſed cùm procederet ordo
Ad tunicam, miles, cujus ſit, ſorte diremit:
Textilis illa fuit, nullis conſuta lituris;
Utque ferunt, manibus divinæ Virginis olim
Facta, nec ætatis ſpatio detrita. Profectò
Ante tot annorum curſus, hoc eſſe futurum,
Præcinuit Pſaltes, ex cujus ſtemmate Jeſum Pſ.
Deſcendiſſe ſacræ Scripturæ verba loquuntur. 21.19.
Diviſis ſpoliis, & miſſâ ſorte, ſedebat

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Miles ad excubias; circumfuſúsque catervâ
Spectantis populi, quem tanta tragœdia fin
Accipiat, ſolitis ferus exſpectabat in armis.
Plurima circumſtant hominum ſub imagine mo
Ardentes oculis lynces, rapidíque moloſſi,(ſt
Apri terribiles, & copia magna luporum,
Immanes tauri, laxatis unguibus urſi,
Villoſæ ſphinges, diſtentâ fauce leones,
Pantheræ, tigrides, leopardi; denique tot
Martyrii rabiem ſpectatum venit Avernus.
Nulla regit pietas, compaſſio nulla; ſed ira
Et mera barbaries: furor aſpiciendo cruorem
In duros ſilices hominum præcordia vertit.
Matt. 27.39. Quippe ferox vulgus (pudor eſt!) in limine mor
Luctantem Dominum blasphemâ voce laceſſ
Provocat, illudit, fatuóque dat ore cachinn
O Solymæa Domus! fuit iſta ferocia cladis
Interitûsque tui primaria cauſa: profectò
Urbs mala, terrificis urbs digna perire ruin

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUART

INDUCTIO OCTAVA.

S. LUCAS CAP. 23.

Et ſtabat populus ſpectans, & deridebant eum Princip cum eis dicentes: Alios ſalvos fecit; ſe ſalvum fac ſi hic eſt Chriſtus Dei electus. Illudebant autem ei & milit accedentes, & acetum offerentes ei, & dicentes: Si tu e Rex Judæorum, ſalvum te fac. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noſter Chriſtus Jeſus cruci affixus, à Jud eorúmque Principibus, imò ab uno concrucifixorum latron blaſphematur; ſed alteri ad ſe converſo Paradiſum promitt Interim afflictiſſimam Matrem dilecto ſuo Joanni, qui cu Matre cruci proximè aſtabat, filialiter commendat.

Nin